

РЕШЕНИЕ

№ 3074

гр. София, 04.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-В СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Анелия Маркова

Членове: Рени Коджабашева
Десислава Алексиева

при участието на секретаря Юлиана Ив. Шулева
като разгледа докладваното от Анелия Маркова Въззивно гражданско дело № 20211100512909 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258-273 ГПК.

Постъпила е **въззивна жалба от ищеца пред СРС - А. И. М.**, с която се обжалва решение № 20158773 от 16.07.2021 г. по гр. д. № 37670 по описа на 2020 г. на СРС, I ГО, 166 състав, с което решение е отхвърлен предявеният от ищеца – въззивник, иск по чл. 27 от ЗЗД. Излагат се доводи за неправилност и необоснованост на така постановеното решение. Решението било постановено при нарушение на материалния закон. Сочи, че в процесното пълномощно било „уговорено друго“ и по-конкретно – за процесуално представителство пред САС. Счита, че няма процесуална пречка съда да се произнесе с установителен диспозитив за несъществуването на процесната клауза в правния мир. Твърдението на ищеца било, че договор за процесуално представителство пред ВКС никога не бил съществувал в правния мир. В случая СРС бил подходил към разглеждане на казуса формално. Затова не бил съгласен с извода на СРС, че липсват доказателства за наличие на грешка.

Всъщност от ищеца не се твърдяло като правно релевантен факт за неплатен хонорар пред касационната инстанция, какъвто факт бил обсъждал СРС. Касаело се в случая до недооценяване на доказателствената стойност на договора за правна защита и съдействие, което водели и до несправедливост на така постановеното от СРС решение. Липсата на валидна облигационна връзка намирала отражение и в изградените субективни представи на ищеца /въззивник/ относно съществените елементи на упълномощителната сделка. Счита, че по арг. от ТР № 6/2013 г. на ОСГК на ВКС ищецът не носи доказателствената тежест за установяване на отрицателни факти. СРС не бил обсъдил изявлението на ответника в проведеното о.с.з. на 06.04.2021 г. Налице било признание на факт по смисъла на чл.175 ГПК, защото в обясненията си ответникът бил заявил, че никога не е имало мандатно правоотношение между страните по спора за процесуално представителство пред ВКС. Сочил, че ответникът говорел за „обичайна адвокатска практика“, както и за субективна нагласа, че ще води делото пред ВКС. Тези нагласи не съответствали на установените по договорен или нормативен път обективни положения. Това се потвърждавало и от представените друг договор за правна защита и съдействие, както и друго пълномощно с предмет процесуално представителство за всяка една от двете инстанции. СРС не бил обсъдил и релевираната от ищеца декларация от 20.04.2020 г., изходяща от ответника, която съдържала извънсъдебни признания на относими факти. От същата се установявало, че между страните, нито имало воля, нито имало сключен договор и съответно пълномощно за представителство пред ВКС. От тук следвал извода, че след като правоспособен адвокат не е имал формална представа за представителната власт пред ВКС, още по-малко можело да се очаква такава представа да е налице при ищеца.

Иска се от настоящата инстанция да отмени решението и да постанови друго, с което претенцията му да бъде уважена. Претендират се разноси.

От **въззиваемата страна** н. г. н., ответник пред СРС, е постъпил **отговор**, в който се излага становище, че въззивната жалба е неоснователна, а първоинстанционното решение - правилно. Сочил, че ищецът бил негов клиент и провел защитата му пред СГС и САС. Защита била започната от изготвянето на отговор по исковата молба пред първата инстанция и практически приключила с изготвянето и подаването на писмена защита в производството пред САС. Сочил, че успял да спечели делото пред двете

инстанции в които участвал. Към края на делото пред САС ищецът по настоящето дело се свързал с адв.Г. и изявил желание адв. Г. да се включи в защитата. Въззиваемият се съгласил защото това било желанието на клиента му. След постановяване на решението от САС ищецът явно, за да спести разноските за двама адвокати изявил желание защитата му да продължи само от адв.Г.. Тъй като пълномощното по отношение на ответника /по настоящето дело/ не било оттеглено призовкарят връчил на служебния адрес на ответника н. препис от касационната жалба. Доколкото му било известно адв.Г. бил подал отговор на касационната жалба. Ответникът сочи, че не знае по какъв начин е била осъществена защитата от адв.Г. пред касационната инстанция. Тъй като ищецът е бил клиент на ответника, то последния за спазване на професионалната етика не излага доводи във връзка със субективни възприятия на М.. Не признава и иска, тъй като това щяло да накърни професионалната му репутация. Соци, че обичайната адвокатска практиката е такава, че пълномощното се дава от страна на клиента не само за една инстанция, а до приключване на делото, като отделни договори за правна защита и съдействие се сключват допълнително за всяка съдебна инстанция. Дали е уведомил М. за тази практика, въззиваемият не си спомня с оглед обстоятелството, че пълномощното е от преди 11 години, както и големия брой клиенти, които е имал като адвокат. Не се претендират се разноски.

По допустимостта на въззивната жалба:

За обжалваното решение въззивникът е бил уведомен на 23.07.2021 г. **Въззивната жалба** е подадена на 30.07. 2021 г./по пощата/, следователно същата е **в срок**.

Налице е правен интерес от обжалване.

Следователно **въззивната жалба е допустима**.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивната инстанция се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. По останалите въпроси – само доколкото са посочени в жалбата.

След служебно извършена проверка съдът приема, че обжалваното **решение е постановено в допустим процес и е валидно**.

По основателността на въззивната жалба:

За да постанови решение в обжалвания смисъл, СРС е приел, че не е

налице хипотезата на чл.27 ЗЗД и договорът не е унищожаем. Посочил е, че тежестта за доказване по иск с правно основание чл.27, ал.4 ЗЗД се носи от ищеца. Липсвали доказателства по делото при учредяване на представителната власт с пълномощното от 01.06.2015 г. упълномощителят да е изпаднал в грешка по отношение на обема на учредената власт /такава за конкретната инстанция/ и липсата на заплатен адв. хонорар пред ВКС не разколебавал извода на съда. Точно обратното, от събраните по делото доказателства се установила действителната воля на страните по спора, че адв.н. следва да представлява А. И. М. като води делото до окончателното му приключване пред всички инстанции, както и в производството по отмяна, каквато била и обичайната адвокатска практика. Съгласно чл. 36, ал. 1 ЗЗД едно лице можело да представлява друго по разпоредба на закона или по волята на представлявания. Разпоредбите на чл. 32 и сл. ГПК изрично регулирали процесуалното представителство на страните по граждански дела и начините на учредяване, упражняване и прекратяване на представителната власт. СРС се е позовал на мотивите към т. 5 от ТР № 5 от 12.12.2016г. по т.д. № 5/2014г. на ВКС, ОСГТК, където било разяснено, че отношенията между упълномощителя и неговия пълномощник са такива на доверие и от степента на това доверие зависел обема на представителната власт, която упълномощителят учредявал с пълномощното. В зависимост от степента на доверие, което упълномощителят имал към пълномощника си, той можел да ограничи или да не ограничи упълномощаването и с определен срок или с постигането на определен резултат. За да имало действие посоченото ограничение, същото трябвало да е изрично вписано в пълномощното. В тази насока била и нормата на чл. 34, ал. 4 ГПК, съгласно която пълномощното имало сила до завършване на делото във всички инстанции, ако не е уговорено друго.

От данните по делото се установявало, че с пълномощно към Договор за правна защита и съдействие рег. № 434604/01.06.2015 г. ищецът бил упълномощил ответника като адвокат да го представлява (защитава) по гр.д. № 2130/2014 г. по описа на САС като завежда и води делото до приключването му. По делото не били ангажирани каквито и да е доказателства при учредяване на представителна власт с пълномощно от 01.06.2015 г. упълномощителят да е изпаднал в грешка по отношение на обема на учредената представителна власт (такава за конкретната инстанция)

и липсата на заплатен адвокатски хонорар пред ВКС не разколебавал извода на съда. Не се установявало и грешката в записаното волеизявление на упълномощителя след подробно тълкуване от страна на съда на отношенията и действията на упълномощителя и пълномощника преди и след упълномощаването. Същото било безспорно и изрично уговорено между страните в представеното в първото по делото открито съдебно заседание в първоинстанцинното производство пълномощно, находящо се на лист 55 от гр.д. № 1284/2010 г. по описа на СГС, I ГО, 16 състав и категорично било потвърдено в последствие във въззивната инстанция с представените Договор за правна защита и съдействие № 434604/01.06.2015 г. и процесното пълномощно към него, находящи се на лист 27 от производството по в.гр.д. № 2130/2014 г. по описа на САС, ГО, втори състав.

Обстоятелството, че М. в хода на процеса бил сключил последващ договор за правна защита и съдействие и упълномощил различен процесуален представител - адвокат, не засягала валидността на процесната упълномощителна сделка, нито в цялост, нито на клаузата за процесуално представителство пред ВКС. Затова и СРС е приел, че при учредяването на представителната власт с пълномощното от 01.06.2015 г., упълномощителят не бил изпаднал в грешка по отношение на обема на учредената представителна власт и предявеният иск бил изцяло неоснователен и като такъв е отхвърлен.

По доводите във въззивната жалба:

Въззивната инстанция споделя мотивите на СРС поради което по арг. от чл.272 ГПК същите следва да се считат и за мотиви на настоящето решение, защото:

В чл.27 ЗЗД са посочени случаите, в които договорите са **унищожаеми** и това са: договорите, сключени от недееспособни или сключени от техен представител без спазване изискванията, установени за тях, **както и договорите, сключени при грешка**, измама, заплашване или крайна нужда.

Съгласно чл. 28 от ЗЗД, **грешка в предмета** е основание за унищожение на договора тогава, когато се отнася до съществени качества на същия, а грешка в лицето е основание за унищожаване, когато договорът е сключен с оглед личността. Както е прието и в Решение № 331 от 21.05.2009 г. по гр. д. № 563/2008 г. на ВКС, II ГО, грешката като основание за

унищожаване на един договор представлява несъзнавано несъответствие между представата на сключващото договора лице с обстоятелствата, които имат значение при формиране на волята му за сключване на договора досежно неговия предмет или лицето, с което същата е сключена. Когато несъответствието се отнася до отделна клауза, респ. отделно лице няма пречка само тя, съответно само по отношение на това лице да бъде унищожена без да е необходимо да се унищожи целия договор тогава, когато тя не е съществена за сключване на договора.

Съгласно чл. 36, ал. 1 от ЗЗД едно лице може да представлява друго по разпоредба на закона или по волята на представлявания.

Учредяването на представителната власт става чрез едностранна правна сделка - упълномощаване на представителя да извършва от името на упълномощителя правни действия, чиито правни последици настъпват направо за представлявания (чл. 36, ал. 2 ЗЗД). От упълномощаването, като юридически факт, се създава правоотношение между упълномощителя и пълномощника. Упълномощителят извършва упълномощаването, за да може чрез пълномощника си да постигне един желан от него правен резултат. Обемът на представителната власт на пълномощника спрямо третите лица се определя според това, което упълномощителят е изявил при извършването на упълномощителната сделка (чл. 39, ал. 1 ЗЗД). Както при всяко друго волеизявление, насочено към пораждане на определени правни последици, и при упълномощаването упълномощителят си служи с определени думи и изрази, с които външно изразява волята си да настъпят целените с упълномощаването правни последици - възникване на представителна власт за пълномощника в определен обем и съдържание. Упълномощителят обективира и изявява волята си за упълномощаването в пълномощно, когато сам е избрал писмената форма, или когато законът изисква такава или особена форма за валидността и/или доказването на упълномощителната сделка (например - чл. 37 ЗЗД, чл. 21, ал. 1, изр. 3 ТЗ, чл. 26, ал. 1, изр. 3 ТЗ, чл. 33, изр. 1 и 2 ГПК и пр.). **От значение за съдържанието на представителната власт е единствено волята на упълномощителя, отразена в този акт, с който се учредява доброволното представителство - пълномощното (чл. 39, ал. 1 ЗЗД), като при тълкуването му съответно приложение намират правилата на чл. 20 ЗЗД (чл. 44 ЗЗД).**

Както е прието в ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ № 5 ОТ 12.12.2016 Г. ПО ТЪЛК. Д. № 5/2014 Г., ОСГТК НА ВКС, изхождайки от разбирането за същността и функциите на представителството, действащото законодателство не установява никакви общи изисквания за необходимо съдържание на пълномощното, с оглед валидността както на самата упълномощителна сделка, така и на последващите я разпоредителни сделки или действия. Упълномощаването е винаги валидно, стига да не нарушава изрична повелителна норма на закона или да не накърнява добрите нрави (чл. 9, вр. чл. 44 ЗЗД).

В мотивите към т. 5 от ТР № 5 от 12.12.2016 г. по т.д. № 5/2014 г. на ВКС, ОСГТК е разяснено, че отношенията между упълномощителя и неговия пълномощник са такива на доверие и от степента на това доверие зависи обема на представителната власт, която упълномощителят ще учреди с пълномощното. В зависимост от степента на доверие, което упълномощителят има към пълномощника си, той може да ограничи или да не ограничи упълномощаването и с определен срок или с постигането на определен резултат. Доколкото за упълномощителя, както и за обема и времетраенето на конкретното овластяване имат значение личността и качествата на конкретното упълномощено лице, то съдът приема, че упълномощаването е сделка с оглед личността.

Както е прието в Решение № 396 от 28.10.2011 г. по гр. д. № 472/10 г. на ВКС, IV ГО, **грешка е налице**, когато насрещната страна или трето лице е предизвикало невярна представа без умисъл, при непредпазливост, дори неволно, **както и когато страната сама е изпаднала в заблуждение преценявайки погрешно фактите и обстоятелствата.**

В конкретния случай **ищецът твърди**, че към момента на подписване на пълномощното с ответника във връзка със сключения договор за правна защита и съдействие № 434604, бил с погрешни представи относно съществения елемент от неговия предмет, а именно относно учредената представителна власт към довереника му адв.н. и най-вече относно нейните предели. Ищецът бил наясно само и относно учредяването на представителна власт относно въззивната инстанция. Считал, че е подписвал конкретно за тази инстанция, а не общо адвокатско пълномощно. В представите си относно пълномощното бил изхождал от договора за правна защита и съдействие,

който касаел само въззивното производство пред САС, от платения от него адв.хонорар само за производството пред САС, както и от доверието гласувано на адвоката и по-малко от самото пълномощно, доколкото намирал последното само като „приложение към договора“. Упълномощителят /ищеца/ не бил съзнавал, че представителството надхвърля рамките на сключения между него и ответника договор за правна защита и съдействие.

Относно доказателствената тежест:

Преценката за наличие на грешна представа за съдържанието на насрещните престации /предмета на договора/ като основание за унищожаване по чл. 28 от ЗЗД, която съдът следва да направи, зависи изцяло от ангажираните по делото доказателства, въз основа на които се установяват релевантните за спора факти и обстоятелства.

Доколкото чрез иска за унищожаването на договор поради наличие на грешка се претендира заличаване на произтичащите от него правни последици досежно това, за което страните са постигнали съгласие, необходимо е претендиращият да установи, че грешката засяга съществените елементи на договора - волеизявленията, съгласието, престациите. Грешката в съображенията, в мотивите, въздействали върху волята и довели до вземане на решението на една от страните - не се отразява върху валидността на договора.

За уважаване на иска по чл. 28 от ЗЗД не е достатъчно страната да твърди, че волеизявлението ѝ е опорочено. Тя следва да бъде установи несъответствие на представата ѝ с действителността, виж определение № 99 ОТ 20.01.2014 Г. ПО ГР. Д. № 6033/2013 Г., Г. К., III Г. О. НА ВКС.

Следователно неоснователен е довода на въззивника, че СРС е разместил доказателствената тежест между страните по спора.

В конкретния случай в пълномощното по гр.д.№ 1284/2010 г. на СГС, I-13-ти състав /л.55 от настоящето и л.44 от самото дело/ изрично е посочено, че представителство и защита се осъществява до окончателното приключване на делото пред всички инстанции, както и в производство по отмяна.

В договора за правна защита и съдействие № 434604 /от кочан/ като предмет е посочено „оказване на правна защита и съдействие, изразяващи се в защита по гр.д.№ 2130/2014 г., САС, 2-ри състав/л.38/.

Видно от самото пълномощно, съставено на 01.06.2015 г. за гр.д.№ 2130 по описа за 2014 г. на САС, Втори състав, текстът „до приключването му пред ...“ не е попълнен, т.е. следва да се приеме, че важи до приключване на делото пред всички инстанции/виж л.37/ по арг. и от нормата на чл.34, ал.4 ГПК.

Ищецът нито твърди, нито ангажира доказателства да е оттеглил пълномощното дадено на адв.н. н., ответник по настоящия спор.

Налице ли е признание на ответника:

Обясненията на страните по чл.176 ГПК представляват способ за разясняване на обстоятелствата по делото.

Относно обясненията дадени от страна на ответника в първото по делото публично съдебно заседание /неправилно посочени като такива по чл.186 ГПК, касаещ правилата за официалните документи/, същите разясняват какви бланки са били използвани при оформяне на пълномощните, а именно- в старите фигурира текста „за всички инстанции“, а в новите – не. Заявил е, че подписан между страните договор за правна защита и съдействие за ВКС няма, защото по време на производството ищецът си намерил друг адвокат и заявил, че ще работи само с него. В този смисъл е и съдържанието на т.нар. от въззивника „декларация“ на л.30 по делото пред СРС.

Ето защо настоящата инстанция намира, че от страна на ответника не е налице признание на иска, това изрично е посочено от самия ответник.

Следва да отбележим и, че с РЕШЕНИЕ № 197 ОТ 15.12.2017 Г. ПО ГР. Д. № 2235/2017 Г., Г. К., III Г. О. НА ВКС се:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молба вх. №.29447/6.03.17 на А . И.М.за отмяна на основание чл. 303, ал. 1, т. 5 ГПК на решение №.218/29.11.16 по г.д. №.1306/16 на ВКС, IV ГО.

Фактите във връзка с горните обстоятелства, които касационната инстанция е приела за установени по делото са следните:

В първоинстанционното производство /гр.д. №.1284/10 на СГС/ А. М. е бил представляван от адв. Н.Н.. В представеното по делото пълномощно /стр.55/ за него е отразено, че е упълномощен за процесуално представителство по гр.д. №.1284/10 на СГС до окончателното му приключване във всички инстанции, както и в производство по отмяна.

Във въззивното производство /гр.д. №.2130/14 на САС/ А.М.е бил представляван от адвокатите Н. Н. и адв.А. Г.. В проведеното съдебно заседание /на 10.06.15/ те са се явили и са представили съответно - за адв. Н. адвокатско пълномощно и договор за правна помощ №.434604/01.06.2015 /виж по-горе/ с договорено и платено адвокатско възнаграждение за представителство пред САС, и за адв. Г. пълномощно №.140Д2015 /стр.29/. В последното е записано, че адвокатът се упълномощава "да води делото до окончателното му приключване във всички съдебни инстанции (въззивна инстанция и касационно обжалване), както и в производства за отмяна". В постановеното въззивно решение изрично е отразено, че подлежи на касационно обжалване. С препис от същото А. М.е бил уведомен на 29.09.15 г. чрез адв. Н.Н..

Касационното производство /гр.д. №.1306/16 на ВКС/ е било образувано по жалба на О.К.. - препис от която е връчен на А. М.чрез пълномощника му адв. Н.Н. на 15.02.16 г. В срока за отговор - на 11.03.2016 - от името на А.М.е подаден отговор на касационната жалба. Той е подписан от адвокатите А. Г. и Р.Г.като негови пълномощници - като към него са били приложени пълномощно №.140Д2015 за процесуално представителство пред ВКС и договор за правна услуга №.140Д2015, находящо се на л. 35 от производството по гр.д.№ 1306 по описа за 2016 г. на ВКС, Четвърто ГО. Подписите в тях за А.М./съгласно заключението на изслушаната в производството по чл.303 ГПК, съдебно-графологична експертиза/ не са били положени от него.

При тези обстоятелства ВКС е достигнал до извода, че следва да се приеме, че правото на А.М. на участие в процеса пред касационната инстанция не е било нарушено. За постановеното въззивно решение - в което е било отбелязано обстоятелството, че подлежи на касационно обжалване - молителят е бил надлежно уведомен чрез упълномощения от него и представляващ го още от първоинстанционното производство адвокат Н.Н.. Същевременно постъпилият в срок отговор на касационната жалба от негово име също бил подаден от надлежно упълномощен от него адвокат. Отговорът бил подписан от адв. А.Г. , който бил упълномощен да представлява А.М. както пред въззивната, така и пред касационната инстанция, още с пълномощното, представено пред САС- което не било оспорвано или

оттегляно. При това положение ВКС е приел, че неговата представителна власт/на адв.Г./ не е възникнала от приложеното към отговора на касационната жалба пълномощно, респективно обстоятелството, че същото не е било подписано от А.М., е прието без значение и не засягало вече породената надлежна представителна власт по силата на предходното пълномощно. Без значение бил и фактът, че отговорът е подписан и от адв. Г., която не се легитимира като надлежен представител предвид заключението на графологичната експертиза - тъй като наред с нея бил подписан и от вече редовно упълномощения адв. Г.. С оглед на тези си мотиви ВКС е достигнал до извода, че не е налице хипотеза на чл. 303, ал. 1, т. 5 ГПК, правото на участие на молителя в процеса не било нарушено и молбата му за отмяна е приета за неоснователна.

Налага се извод, че обжалваното пред настоящата инстанция **решението е правилно** и поради съвпадане на крайните изводи на двете съдебни инстанции ще следва да бъде **потвърдено**.

По разноските:

Пред първата съдебна инстанция:

С оглед изхода на спора пред СРС, правилно са разпределени разноските.

Пред въззивната инстанция – при този изход на спора на въззивника разноски не се следват.

Въззиваемият не претендира разноски, поради което съдът не му присъжда такива.

Водим от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20158773 от 16.07.2021 г. по гр. д. № 37670 по описа на 2020 г. на СРС, I ГО, 166 състав, **изцяло**.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в 1-месечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1

и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____